

Souhrnná teritoriální informace:

Benin

Zastupitelský úřad 16. 6. 2021 18:06

Jedná se o přiakreditovanou zemi v působnosti Velvyslanectví ČR v Nigérii.

Beninská republika (République du Bénin) je přímořským státem západní Afriky. Na západě sousedí s republikou Togo (651 km společných hranic), na severozápadě s republikou Burkina Faso (386 km společných hranic), na severu s republikou Niger (277 km, hranici tvoří zejména řeka Niger) a na východě s Nigérií (809 km společných hranic). Na jihu je země omývána vodami Beninského zálivu Atlantského oceánu, pobřeží má délku 121 km.

Benin je v současné době unitární republikou, praktikující prezidentský systém moci s existencí více politických stran. V čele vlády stojí prezident. Vláda je jmenována prezidentem a je zodpovědná pouze jemu. Prezident je volen v přímých volbách na pět let, maximálně na dvě volební období. Dne 11. 4. 2021 byl do funkce prezidenta opětovně zvolen obchodník Patrice Talon. Prezident je volen v přímých volbách na pět let, nejvíce však na dvě volební období. Protiváhou moci prezidenta je jednokomorový parlament složený z 83 poslanců volených na čtyřleté funkční období.

Základní údaje	
Hlavní město	Cotonou
Počet obyvatel	11,72 milionů
Jazyk	francouzština
Náboženství	křesťanství 48%
Státní zřízení	prezidentská republika
Hlava státu	Patrice Talon
Hlava vlády	Patrice Talon
Název měny	západoafrický frank (XOF)
Cestování	
Časový posun	0h
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Marek Skolil
Ekonomický úsek	Mgr. Beata Matusiková, MBA
Konzulární úsek	Mgr. Gabriela Idehen
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	15,4
Hospodářský růst (%)	2,4
Inflace (%)	3,1
Nezaměstnanost (%)	N/A

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Beninská republika (République du Bénin) je přímořským státem západní Afriky. Na západě sousedí s republikou Togo (651 km společných hranic), na severozápadě s republikou Burkina Faso (386 km společných hranic), na severu s republikou Niger (277 km, hranici tvoří zejména řeka Niger) a na východě s Nigérií (809 km společných hranic). Na jihu je země omývána vodami Beninského zálivu Atlantského oceánu, pobřeží má délku 121 km. Území celé republiky je ploché, průměrná nadmořská výška je pouze zhruba 100 m. Nejvyšším bodem země je Mont Sokbaro v pohoří Atacora, dosahující výšky 658 m.n.m. Podnebí je typicky tropické - horké a převážně vlhké, zejména v období dešťů (duben až říjen), kdy spadne v průměru až 1100 mm dešťových srážek.

Benin je v současné době unitární republikou, praktikující prezidentský systém moci s existencí více politických stran. U moci je od voleb v dubnu 2011 prezidentská strana „Force cauris pour un Benin émergent“, nemá však v parlamentu ústavní většinu. Prezident je volen v přímých volbách na pět let, nejvíce však na dvě volební období. Protiváhou moci prezidenta je jednokomorový parlament složený z 83 poslanců volených na čtyřleté funkční období. Prezident nemůže parlament rozpustit. Poslední prezidentské volby se konaly v roce 2016, parlamentní volby 26. dubna 2015. Na dodržování ústavnosti dohlíží Ústavní soud. Ten hraje důležitou úlohu při řešení častých sporů mezi prezidentem a parlamentem. V praxi se ukázal být ve svých rozhodnutích nezávislý, jeho nálezy jsou respektovány oběma stranami. Vysoký justiční soud ustanovený v únoru 2001 může odvolat prezidenta nebo jeho ministry z důvodů velezrady či spiknutí. Soudní systém je dále tvořen Vrchním soudem, krajskými a městskými soudy a odvolacím soudem.

V čele vlády stojí prezident. Vláda je jmenována prezidentem a je zodpovědná pouze jemu. Prezident je volen v přímých volbách na pět let, maximálně na dvě volební období. Dne 6. 3. 2016 po druhém pětiletém funkčním období vlády prezidenta Thomas Boni Yayi byl do funkce prezidenta zvolen obchodník Patrice Talon. V prezidentských volbách, které by se konaly v dubnu 2021, byl 86 % většinou opětovně zvolen prezident Talon. Podle nového volebního zákona platného od roku 2019, musí totiž každý kandidát obdržet podporu minimálně 16 již zvolených politických činitelů, s tím, že opozice nemá mezi poslanci a starosty dostatečný počet zvolených představitelů (komunální volby v květnu 2020 převálcovaly vládní strany). Podle prezidenta Talona, bylo toto opatření přijato kvůli ozdravení politického života v zemi. Vzhledem ke svému opětovnému vítězství lze předpokládat, že Talon bude pokračovat v realizaci svých politických, a zejména ekonomických předsevzetí a reformou započatých během svého prvního prezidentského mandátu.

1.2 Zahraniční politika země

V zemi stále jednoznačně dominuje francouzský vliv, zejména v četných polovládních podnicích (parastatals). Nicméně zvolna začíná být patrné slábnutí francouzského ekonomického vlivu i v této zemi, zejména díky čínské (nově i turecké a marocké) konkurenci. Benin je členskou zemí regionální integrační uskupení ECOWAS/CEDEAO. Ekonomické společenství západoafrických států (ECOWAS) bylo vytvořeno v roce 1975 a má v současné době 15 členských zemí – Benin, Burkina Faso, Gambie, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Libérie, Mali, Kapverdy, Niger, Nigérie, Pobřeží slonoviny, Senegal, Sierra Leone a Togo. Sídlem Komise ECOWASu je Abuja. Hlavním cílem ECOWAS je vytvoření celní, ekonomické a monetární unie, přičemž konečným cílem je pak vytvoření funkční ekonomické a měnové unie, sblížení makroekonomické politiky členských zemí a vzájemná harmonizace odvětvové hospodářské politiky, jednotné vnější tarify a odstranění existujících vnitřních obchodních bariér. ECOWAS také zřizuje soudní dvůr, kam se subjekty i občané budou moci obracet s případy souvisejícími s agendami ECOWAS. Země ECOWAS se na konci roku 2000 dohodly na ustavení společné centrální banky a zavedení společné měny od roku 2003, k tomuto však doposud nedošlo (a v dohledné době ani nedojde). Anglofonní země používají stále svoji národní měnu a nejeví ochotu se jí vzdát. Benin je zároveň členskou zemí celní a měnové unie většiny frankofonních států západní Afriky (s výjimkou Guineje) WAEMU/UEMOA, které používají jednotnou měnu – západoafrický frank vázaný pevně na Euro.

1.3 Obyvatelstvo

- Počet obyvatel: 11,7 milionů
- Hustota osídlení: 94,8 obyv/km²
- Průměrný roční přírůstek obyvatelstva: 2,81 %

Věková struktura: • 0-14 let: 43,8 % • 15-64 let: 53,4 % • nad 65 let: 2,8 %

V zemi žije 42 etnických skupin obyvatel. Hlavními jsou Fon (39 %), Adja (15,2 %), Yoruba (12,3%), Bariba (9,2 %) a Peulh (7 %). Etnická skupina Bariba pochází zejména ze severních oblastí Nigérie. Dalšími etniky jsou Ottamari, Mina, Dendi, Somba, Mahi, Aizo, Watchi, Goun a také brazilští Kreolové, potomci dřívějších obchodníků s otroky. Trvale zde žije několik tisíc Francouzů, značnou ekonomickou sílu mají Libanonci. V Beninu se dlouhodobě zdržuje (často nelegálně) velké množství Nigerijců.

Křesťanství vyznává 42,8 % obyvatel, islám cca 24,4 %. Náboženství Vodun vyznává 17,3 % obyvatel, ostatní animistická náboženství 15,5 %.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Benin patří mezi nejméně rozvinuté a nejchudší země světa. Ekonomika země je malá a velmi málo diverzifikovaná - závisí na zemědělství (bavlna), regionálním obchodu (přístav v Cotonou) a zahraniční pomoci. Země je bohatá na minerály, jejich exportnímu využití však brání byrokracie, zaostalost těžebního průmyslu a špatná infrastruktura. Benin je závislý na obchodu s Nigérií a jakékoli restrikce na nigerijské straně znamenají pro jeho ekonomiku vážný problém. 75 % zboží, které projde přístavem Cotonou, jsou určeny pro Nigérii. Země se potýká s mnoha problémy – zanedbaná infrastruktura, nepříznivé investiční a podnikatelské klima, korupce, špatný management a nevykonná státní správa. K přednostem beninské ekonomiky naopak patří: bohatý zemědělský potenciál, bohaté, ale nevyužité zdroje nerostů a energetické zdroje, výhodná zeměpisná poloha (přístav v Cotonou), prozatím stabilní politické klima.

Reálný HDP se v 2020 snížil o 3 % v důsledku pandemie, pádem vývozu bavlny a zákazem obchodu zavedeného Nigérií v srpnu 2019 (trval celý rok 2020), jehož cílem je blokovat rozsáhlé přeshraniční pašování zboží, zejména rýže. V rámci Strategického plánu rozvoje zemědělského sektoru 2017–2025 bylo vytvořeno 7 pilířů rozvoje zemědělství. Realizace strategie na podporu několika subsektorů - kukuřice, rýže, bavlna, kešu, kasava a ananas - probíhá. Díky tomu lze očekávat v 2021 růst reálného HDP o 1,4 %. Protože zemědělství představuje více než 25 % HDP, bude růst podpořen rostoucí zemědělskou produkcí.

Inflace dosáhla v 2020 v průměru odhadovaných 3 % a v průběhu roku po období deflace, která trvala počátkem 2020 kvůli vysokým globálním cenám potravin, včetně rýže (což představuje téměř 1/3 celkového exportu Beninu).

Schodek běžného účtu by se měl v 2021 snížit na 5,4 % HDP, a fiskální deficit na 3,2 % HDP.

Průmysl se na tvorbě HDP podílí 12,9 %. Průmyslová výroba je zaměřena na zpracování zemědělských surovin, výrobu potravin a nápojů, barvy, textil a cement. Základní problém je nedostatek elektřiny, který by měla zmírnit plynová elektrárna budovaná společně s Togem poháněná plynem dodávaným Západoafrickým plynovodem a 2 stavěné vodní elektrárny. Hlavními odvětvími průmyslu jsou textilní průmysl (zejména zpracovávající domácí bavlnu) a průmysl stavebních hmot (cement). Těžební průmysl zůstává díky průtahům s udělováním potřebných licencí nevýznamný. Na tvorbě HDP se zemědělství podílí 32,4 %, sektor zaměstnává téměř 3/4 praceschopného obyvatelstva. Benin je v produkci potravin (rostlinného původu) z větší části soběstačný, k výpadkům v zásobování (a díky tomu nutným dovozům) dochází zejména díky pašování do Nigérie. Nejvýznamnější pěstovanou plodinou je bavlna, která se na celkovém HDP podílí cca 25 % a přináší až 80 % devizových příjmů. Vedle bavlny a olejových palem se pěstují arašidy, kakaové boby, káva, palmové ovoce, kukuřice, sorghum, cassava (tapioca), yam, luštěniny, částečně rýže a tabák.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	6,7	6,9	-3,0	2,4	4,5
HDP/obyv. (USD/PPP)	3 235,4	3 420,0	3 240,0	3 280,0	3 390,0
Inflace (%)	0,9	-0,9	1,3	3,1	3,8
Nezaměstnanost (%)	2,4	2,3	2,5	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	3,3	3,6	2,9	3,2	3,5
Import zboží (mld. USD)	3,9	4,0	3,6	3,8	4,0
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-0,6	-0,4	-0,8	-0,6	-0,6
Průmyslová produkce (% změna)	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Populace (mil.)	11,5	11,8	12,1	12,5	12,8
Konkurenceschopnost	123/140	125/141	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	6/7	6/7	6/7	6/7	N/A

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Pandemie nadále poškozuje veřejné finance. Silný zásah do příjmů spolu s vyššími výdaji na zdravotní péči a sociální péči zvýšil fiskální deficit na odhadovaných 3,9 % HDP v roce 2020. Výdaje zůstanou vysoké i v roce 2021 kvůli dubnovým prezidentským volbám a pokračujícím dopadům pandemie. V roce 2022 však bude fiskální racionalizace momentem, kdy vláda obnoví úsilí o provedení konsolidačních opatření ve snaze zajistit další program MMF ECF a ekonomický dopad pandemie se sníží. V roce 2021 budou příjmy zvýšeny oživením produkce bavlny (hlavní zdroj fiskálních výnosů), jak se mezinárodní obchod zotavuje. To však bude částečně vyváženo vládními stimulačními opatřeními na podporu růstu.

V prosinci 2020 beninský parlament jednomyslně přijal návrh rozpočtu na rok 2021, který mu vláda předložila v říjnu; rozpočet zahrnuje dodatečnou státní podporu ve formě osvobození od daní a cel - včetně daně z přidané hodnoty (DPH) - pro některá odvětví, jako je energetika a doprava, a pro malé podniky. Tato podpůrná opatření budou i nadále bránit výběru příjmů v roce 2021. V roce 2022 však očekáváme silnější růst příjmů za předpokladu, že vláda (čelící tlaku MMF) obnoví úsilí o zvýšení daňových a celních příjmů, mimo jiné omezením daňových výjimek za účelem zvýšení efektivity) integrace elektronických systémů daňových a celních správ. Předpokládáme, že fiskální deficit se sníží z odhadovaných 3,9 % HDP v roce 2020 na 3,2 % HDP v roce 2021 a 1,2 % HDP v roce 2022.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-3,3
Veřejný dluh (% HDP)	43,8
Bilance běžného účtu (mln. USD)	-0,8
Daně	
PO	25-45 %
FO	20-45 %
DPH	18 %

2.3 Bankovní systém

Centrální bankou odpovědnou za monetární politiku je Západoafrická centrální banka (Banque Centrale des États de l'Afrique de l'Ouest – BCEAO), jejíž ústředí sídlí v senegalském Dakaru a poskytuje služby všem sedmi členům sdružení UEMOA (Union Monétaire Ouest Africaine). Ta dohlíží na činnost komerčních bank v zemích společenství, emituje oběživo a dohlíží na likviditu uvnitř západoafrické měnové zóny přes rediskontní sazby a kontrolu členských peněžních trhů. Ve své monetární politice v zásadě kopíruje rozhodnutí Evropské centrální banky. CFA frank je pevně vázán na Euro, směnný kurs je 655,96 FCFA/1Euro. Bankovní sektor prodělává rychlý rozvoj.

V zemi působí níže uvedené banky, které mají dostatečnou síť poboček i ve vnitrozemí. • Bank of Africa (BOA) • Ecobank Benin • Orabank • Banque Internationale du Bénin (BIBE) • Banque de l'Habitat du Bénin • CCEI Bank Benin • Diamond Bank (nigerijská) • Societé Générale du Bénin • Banque Atlantique du Benin • United Bank for Africa (dříve Continental Bank Benin), • BGFIBank-Benin (Francouzsko-gabonská)

Všechny tyto banky mají rating A+/A, tj. odpovídají mezinárodním standardům a poskytují adekvátní služby.

Kromě v výše uvedených bank působí v zemi i spořitelní skupina (CLCAM), sdružená do federace FECECAM Benin, která spravuje úspory občanů a poskytuje soukromé půjčky. Banky nabízejí běžnou paletu bankovních produktů (akreditivy, komerční úvěry, různé směnky apod.). Úvěry pro středně a dlouhodobé dobré investice soukromých subjektů jsou ale stále ještě těžce dostupné. Většina výše uvedených bank rovněž vydává mezinárodní platební karty, jejich používání je zejména ve vnitrozemí ještě omezené. Finanční operace mimo zónu UEMOA v devizách mohou být provedeny na základě doložení kompletní dokumentace a podléhají kontrole. Zahraniční investice, půjčky je třeba deklarovat ministerstvu financí.

2.4 Daňový systém

Daňový a regulační systém má daleko k dokonalosti (jedním z hlavních cílů vlády je zlepšit systém výběru daní), ale nediskriminuje zahraniční subjekty. Zahraniční společnost se musí registrovat u daňového úřadu. Daňové povinnosti podléhají společnosti v Beninu registrované i pobočky nerezidentních společností. Daň se platí ze zisku vytvořeného v Beninu a dividend, které těmto společnostem plynou ze zahraničí. Daňoví tuzemci – fyzické osoby (i cizinci) by měli platit v Beninu daň z celosvětového příjmu.

Beninský daňový systém tvoří následující základní přímé a nepřímé daně a sociální pojištění zaměstnanců:

- 1) Daň z příjmu fyzických osob (příjmy z výrobní či obchodní činnosti, nekomerční příjmy, zaměstnanecké příjmy, příjmy z investic a příjmy z

majetku): progresivní v rozmezí 20 % (roční příjem vyšší než 200 000 FCFA) – 45 % (nad 5,5 mil FCFA). Zaměstnanecké příjmy se daní progresivně v závislosti na příjmu v rozmezí 10 % (příjem nad 50001 FCFA/měsíc) – 35 % (nad 530 000 FCFA)

•2) Daň ze zisku společností (zisky z průmyslové nebo obchodní činnosti, nekomerční zisky, příjmy z investic a příjmyz pronájmu): 25 % u průmyslových podniků, 30 % ostatní, 35–45 % těžební a ropné společnosti.

•3) Daň z přidané hodnoty: 18 %, tato daň se nevztahuje na zboží určené na vývoz, některé dovážené zboží (farmaceutické výrobky, knihy a vzdělávací materiál, umělá hnojiva atd.), dále na lékařské, bankovní služby a kulturní představení (výjimky každoročně stanovuje nový zákon o rozpočtu (Loi de Finances). VAT se při dovozech hradí přímo na celnici, je v tomto případě odpočitatelná z maloobchodní ceny,

•4) Sociální pojištění (Social Insurance) – 15,4 % ze mzdy odvádí podnik, 3,6 % zaměstnanec,

•5) Zdravotní pojištění – 1–4 % ze mzdy, Podniky jsou povinny odvádět další platby a daně, jako např. daň ze mzdy (payroll tax – 4%), daň z nemovitosti (6 %), srážkovou daň (withholding tax: 10–15%), daň z převodu (8 % v případě převodu movitého majetku) atd.

Do budoucna se nepředpokládá žádné zásadní změny sazeb.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

EU je v Beninu jedním z nejvýznamnějších donorů rozvojové pomoci, je i jedním z nejvýznamnějších obchodních partnerů.

V roce 2019 země EU dovezly z Beninu zboží v hodnotě 531 milionů EUR a vyvezly zboží v hodnotě 52 milionů EUR. V roce 2020 země EU dovezly z Beninu zboží v hodnotě 579 milionů EUR a vyvezly zboží v hodnotě 61 milionů EUR.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	632,8	528,3	578,8	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	41,9	52,1	61,5	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	-590,9	-476,2	-517,3	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Hlavní překážky ještě širší vzájemné ekonomické a obchodní spolupráce vidíme v neznalosti teritoria a způsobů podnikání v něm, vzdálenosti od ČR, stále ještě nízké znalosti francouzského jazyka a určité opatrnosti nebo neochotě se dlouhodobě angažovat v neznámém (a pro mnohé rizikovém) teritoriu. České firmy narazí na silnou konkurenci francouzských, čínských společností. V rámci podpory rozvoje bilaterální spolupráce v klíčové oblasti, jakou je zemědělství a potravinářství, byly v roce 2015 a 2016 realizovány projekty na podporu ekonomické diplomacie v právě v těchto oblastech. Za aktivní pomoci české firmy AMJ Group, která je již v Beninu etablovaná byly v rámci prezentací představeny výrobky českých potravinářských a zemědělských firem. Akce se setkaly s velkou oblibou a spokojeností.

Hlavními dovozními komoditami byly v tomto období kešu ořechy, ananas a předměty z jemné keramiky. Vyvážely se zejména procesorové a diskové jednotky, obnošené oděvy a bavlněné látky.

Obchodní výměna s ČR (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	0,0	0,0	0,0	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	0,0	0,0	0,0	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,0	0,0	0,0	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

Post-Cotonou Partnership Agreement – podepsáno v dubnu 2021 jako pokračování dohody mezi EU a africkými zeměmi. Upravuje mimo jiné ekonomické vztahy a rozvojové otázky.

Economic Partnership Agreements (EPAs): EU patří k nejvýznamnějším donorům zahraniční rozvojové pomoci i významným obchodním partnerům v regionu. Benin dosud dohodu nepodepsal, ale čerpá z výhody volného přístupu na EU trh.

Smlouvy s ČR

• Dohoda o technické a hospodářské spolupráci mezi vládou ČSSR a vládou Beninské lidové republiky (Cotonou dne 14. 3. 1979, nepublikována ve sbírce zákonů) • Dohoda mezi vládou ČSSR a vládou Beninské lidové republiky o vědecké a technické spolupráci (Cotonou dne 25. 3. 1983, 33/1988 Sb.)

Od vstupu ČR do EU se řídí obchodní vztahy evropskou legislativou.

3.3 Rozvojová spolupráce

V rámci 11. EDF (2014–2020) by měl Benin obdržet pomoc ve výši 372 mil. Euro.

Od roku 2010 nebyl ze strany ČR v Beninu realizován žádný projekt.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

Beninský trh je relativně malý a kupní síla většiny obyvatel nízká. Vývozce by se měl orientovat na celou oblast UEMOA/ECOWAS, zejména na Nigérii. Zákazník se orientuje především na cenu, kvalita zboží je až na druhém místě – stále rostoucí dovozy levného čínského zboží představují zásadní konkurenční překážku. Za prioritní oblasti považuje vláda rozvoj infrastruktury, energetiku, těžbu nerostných surovin, turistiku, zemědělství, zpracování zemědělských surovin a zdravotnictví.

Vhledem k nízké výrobní základně se dováží prakticky vše.

Perspektivní položky českého vývozu jsou:

1- Zemědělství a potravinářství - zemědělské stroje (traktory a minitraktory) a hnojiva, veterinární prostředky, potravinářské výrobky, zařízení na zpracování potravin, minipivovary, výroba potravinářské mouky a těstovin, pekárny a provozy pro zpracování zemědělské produkce, malé cukrovary, nápoje (pivo)

2 - Strojní průmysl - stavební stroje, nákladní vozy (i ojeté), osobní automobily, technologie úpravy vod (příprava pitné vody, čističky komunálních vod)

3- Zpracovatelský průmysl -, zpracování kůže, výroba papíru, výroba a zpracování skla, těžba minerálů, těžba a výroba stavebních materiálů

Nejperspektivnějšími odvětvími pro zahraniční investice jsou: , provozovny zemědělského průmyslu (zpracování produktů), výroba textilu, produkce palmového oleje, hotelový průmysl a turistika, , zpracování kovových a komunálních odpadů, úprava pitné vody, montáž zemědělské techniky a dopravní techniky atd.

Vláda již delší dobu hovoří (zatím bez výsledku, rovněž díky velké rezistenci ze strany zaměstnanců a odborů) o privatizaci zbývajících pět velkých státních podniků SBEE (výroba a rozvod elektřiny), SONEB (voda), SOBEMAP (nakládka a vykládka nákladu v přístavu v Cotonou), Benin Telecoms S.A., and La Poste du Benin S.A.

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Benin je civilizovaná země v řadě oblastí ovlivněna francouzskou kulturou a zvyklostmi. Řada bohatých a vlivných obchodníků studovala v Evropě a Kanadě a má tudíž vysoce kvalitní vystupování, bohaté zkušenosti ze světového obchodu, používají moderní technologie, a proto je dobré k tomu takto přistupovat (Afričané obecně už nesměňují za barevná sklíčka). Nicméně je třeba počítat s africkými nešvary, jako zejména nedochvilnost a pozor na i v Beninu nechvalně proslulé „nigerijské podvody“.

4.2 Oslovení

V prvním kroku je třeba si uvědomit, zda je Váš produkt či služba uplatnitelná na beninském trhu. Trh je zde z 84 % čistě proimportní a většina věcí se dováží ze zahraničí. Je důležité mít na paměti, že trh je velmi citlivý na cenu. Hodně zboží se dováží z Číny, které konkurovat nemůžete, ale ve velkém počtu se objevují společnosti, které jsou bohaté a preferují kvalitu. Druhým krokem je výběr vhodných klientů. Beninci jsou velmi hrdý národ a rádi předstírají, že chtějí vše a ve velkém. Skutečnost je však taková, že za touto maskou schovávají fakt, že nejsou tak bohatí, aby si mohli Váš produkt koupit. Výběr partnera je zde zcela klíčový a může Vám přinést buď očekávaný zisk, nebo také velké potíže. Třetím krokem je nalezení partnera (klienta), s kterým můžete obchodovat. V Beninu neexistují kvalitní placené databáze a většina firem uvedených v seznamech různých vyhledávačů nefungují. Obchod se zde dělá z 99 % přes známé. Pokud Vám firma napíše „zašlete oficiální dopis či e-mail“, tak již víte, že se s Vámi bavit nebudou. Osobní kontakt je zde zcela nezastupitelný. Beninci jsou hrdým národem, a při jednání proto není dobré jim na vše přitakávat. Cena je důležitá a je vždy na prvním místě. Není dobré cenu extrémně navýšit a následně smlouvat. Jelikož při finální ceně, která je o 25 % či více procent nižší, bude mít klient pocit, a to oprávněný, že jste ho chtěli podvést. Je nezbytné si také uvědomit, že většina dopisů, kde Vám někdo tvrdí, že pracuje pro ECOWAS nebo že má zájem o Váš produkt, bez bližší specifikace, je podvod. S těmito firmami neztrácejte čas. Velmi dobře si zajistěte platební instrumenty. Nejčastěji se používá potvrzený neodvolatelný akreditiv (L/C) s co možná nejjednoduššími podmínkami, aby nedocházelo k průtahům s platbami. Snažte se mít většinu svých plateb uhrazených a na svém účtu ještě před odesláním zboží.

4.3 Obchodní schůzka

Pro jednání bohužel nepostačí angličtina. Je velice výhodné ovládat francouzštinu nebo mít tlumočnicka. Plánujte cestu mimo období Vánoc a ramadánu. Mějte na paměti etnické, kulturní a náboženské rozdíly země. Velmi obvyklým a častým jevem v Beninu je všeobecná nedisciplinovanost a nedochvilnost. Vnímejte co se okolo vás děje, buďte obezřetní, opatrní na svůj majetek, dbejte o svou bezpečnost a vyhýbejte se rizikovým situacím. Zjistěte si, kdo je váš obchodní partner, s kterým spolupracujete. Bez kvalitního místního partnera, jenž vám otevře dveře k zákazníkům, se absolutně neobejdete. Lépe si prověřit partnera přes velvyslanectví na místě, aby se předešlo případné podvodné činnosti. Je dobré se s beninským partnerem osobně setkat. Beninci jsou v obchodním styku velmi sebevědomí a asertivní. Jednání může předcházet dlouhá neformální předehra, během které se klient s chutí pochlubí svými úspěchy. Dobře prezentujte především sami sebe. Při jednáních na centrálních úřadech se vyžaduje oblek s kravatou, při obchodních jednáních se toleruje košile s kravatou. S alkoholem opatrně, minimálně je dobré si předem ověřit, zda obchodní partner není muslim a podle toho postupovat. Nenechte se uchlácholit prvotním dojmem, že klient chce vše a ve velkém. Beninci jsou mistři manipulace a rádi vytváří dojem, že je již obchod sjednán během prvního jednání. Připravte se na neočekávané průtahy a změny v zadání požadavků z beninské strany. V případě schůzek připravovaných na úřadech na pátek je třeba počítat pouze s dopolednem, muslimská část populace je od polední doby na modlitbách a odpoledne už úřady spíše nefungují. Modlitba je obvyklá na veřejných shromážděních, konferencích a někdy před oficiálním obědem nebo večeří.

Velmi obvyklým a častým jevem je v Beninu všeobecná nedisciplinovanost a nedochvilnost. Bohatí či vlivní Beninci rádi dávají své bohatství (vliv) okázale najevo (včetně perfektního oblečení a automobilu). Při jednání jsou velmi sebevědomí a asertivní. Součástí jednání může být velmi zdvořilá a dlouhá předehera, Kamerunci si potrpí na správné titulování (pokud zastávají důležité funkce), na pozornosti a lichotky. Jsou příznivci dlouhých proslovů a sami jsou výbornými a vtipnými řečníky. Vyplatí se vzít v potaz, že páteří společnosti jsou doposud tradiční struktury (i když to nemusí být na povrch patrné) a všechny významnější investice a obchodní případy jsou prosazovány vlivovými skupinami s tradičními strukturami. Potenciální obchodní partner by měl mít na tato struktury vazby. Při jednáních na centrálních úřadech se vyžaduje oblek s kravatou, při obchodních jednáních se toleruje košile s kravatou. V severních částech země kde je většina obyvatel muslimského vyznání, je třeba se konzervativněji oblékat a chovat.

Složení delegace odpovídá našim zvyklostem, nejsou žádná specifika.

Úřady jsou funkční, ale rozhodovací procesy jsou zdlouhavé a jsou často stimulovány korupcí či zájmy vlivných skupin. Jednání úředníků může být občas považováno za arogantní, což souvisí s falešným pocitem národní hrdosti a s pocitem důležitosti zastávané funkce (jak říkají samotní Beninci, úředníci zde občas pocítí potřebu „to exercise their power“). V těchto případech se doporučuje reagovat spíše mírně a nedávat průchod pocitům. Drobná pozornost může chování úředníka změnit. Při řízení vozidel je třeba připravit se na vše – včetně např. náhlého vybočení protijedoucího vozidla do protisměru, předjíždění na nepřehledných úsecích, nerespektování semaforů a dopravního značení. Řidiči jsou velmi nedisciplinovaní a dopravní pravidla tak, jak je známe např. v Evropě, nejsou respektována. Průměrný beninský řidič je mimoto občas agresivní a zcela nekolegiální. Dopravní policie s cílem vymáhání „úplatků“ často šikanuje cizince. Doporučujeme proto vždy místního řidiče. Velmi důrazně se doporučuje věnovat pozornost pokynům policistů či vojáků, na tzv. check-pointech a snažit se o nekonfliktní vystupování. Dopravní ruch v hlavním městě houstne a je nutné vždy počítat s časovou rezervou. Mimo Cotonou je třeba počítat se špatným stavem silnic, zejména v období dešťů.

4.4 Komunikace

Úředním a tudíž i hlavním komunikačním jazykem je francouzština. Dalšími většími místními jazyky, jsou: fang, myene, teke, punu, eshira, kikongo, mbere, kota, ndjabi a lumbu. Všechny patří k bantuské jazykové rodině.

V Beninu není vyjma ropného sektoru příliš mnoho lidí, kteří mluví anglicky, francouzština je základní podmínkou úspěchu jednání. Je lépe se zdržet kritiky politického systému nebo fungování úřadů. Je třeba se vyhnout fotografování osob, úředních budov atd. bez předchozího svolení.

Komunikovat lze emailem i telefonicky, velice populární je Whatsapp a další moderní komunikační technologie. Pro obchodní vztahy lze velice doporučit osobní setkání.

4.5 Doporučení

Jde o malý trh charakterizovaný nízkou kupní silou většiny obyvatel, tradičně orientovaný na francouzské zboží. Vývozce by se měl orientovat na celou oblast CEMAC. Zákazník se orientuje především na cenu, kvalita zboží je až na druhém místě – stále rostoucí dovozy levného čínského zboží představují významnou konkurenční překážku. Základní podmínkou úspěchu na trhu je vedle ceny výrobku dlouhodobá aktivní exportní strategie zaměřená na tuto zemi a šířeji celou zónu CEMAC. Je rovněž třeba mít se na pozoru před podvodnými praktikami (Advance Fee Fraud), kdy jsou ze zahraničního partnera podvodně lákány různé poplatky. Z tohoto důvodu je vždy nutné před navázáním obchodní spolupráce provést důkladné ověření partnera (due dilligence), nejlépe prostřednictvím specializovaných kanceláří nebo přes Beninskou průmyslovou a obchodní komoru.

Předtím, než navážete obchodní spolupráci s neověřenou beninskou firmou a zašle do Beninu peníze, doporučujeme si vyžádat následující dokumenty: • daňové prohlášení firmy a ředitele firmy (taxpayer card of the company and the one of the manager) • potvrzení o sídle firmy, ověřené místními orgány (certified attestation of location of the company) • osvědčení o platbě z obchodní činnosti (trading tax certificate) • osvědčení o registraci firmy v obchodním rejstříku (a document showing the registration of the company to the Register of Commerce) • osvědčení o statutu společnosti (the status of the company) Předložená osvědčení by měla být úředně ověřena příslušnými beninskými úřady. Zasláné ověřené dokumenty doporučujeme prověřit prostřednictvím ZÚ Abuja.

4.6 Státní svátky

- 1. ledna (Nový rok)
- 10. ledna (Svátek tradičních náboženství)

- 1. května, 1. srpna (Den nezávislosti)
- 15. srpna (Nanebevzetí panny Marie)
- 1. listopadu (Dušičky)
- 25. prosince (Vánoce)
- Velikonoční pondělí
- Nanebevstoupení Páně
- Svatodušní pondělí
- Narození Mohameda, Aid-el-Fitr (konec Ramadánu)
- Aid-el-Kebir. Volné dny: soboty, neděle

Obvyklá otevírací doba obchodů: • od 9:00 do 13:00 hodin a pak od 16:00 do 19:00 hodin • v sobotu do 12:00 až 13:00 hodin. Centrální úřady a banky: 8:00–12:30 a 15:00–18:30.

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Beninský trh je relativně malý a kupní síla většiny obyvatel nízká. Vývozce by se měl orientovat na celou oblast UEMOA/ECOWAS. Zákazník se orientuje především na cenu, kvalita zboží je až na druhém místě – stále rostoucí dovozy levného čínského zboží představují zásadní konkurenční překážku. Zboží denní potřeby je v Beninu většinou prodáváno v malých obchodech a na trzích, kterých je velké množství. Velkoobchod a distribuci mají v rukou většinou libanonské, indické či čínské společnosti. Libanonské a francouzské obchody a supermarketky existují pouze ve velkých městech. Přímý osobní styk s klientem a cena je základním předpokladem prodejního úspěchu. Nejlepší strategie vstupu na trh je prostřednictvím místního zástupce, který pracuje buď na bázi provizních smluv „ad hoc“ nebo na dlouhodobém smluvním základě. Nejvhodnější pro dodavatele je samozřejmě nalezení bonitního partnera, který by pracoval na svůj účet a sám nabízené zboží hradil při jeho odběru. Osvědčují se formy obchodních „joint-venture“ mezi domácími beninskými odběrateli a zahraničními dodavateli. Pro jakýkoliv větší případ je zásadní, aby měl místní zástupce dobré kontakty na místní administrativu. Vzhledem k množství podvodů je vždy důkladné prověření partnera (due diligence). ČR dosud nemá v Beninu vybudovanou žádnou síť zástupců, kteří by pravidelně ošetřovali místní trh. V případě potravin by takovým zástupcem mohla být česká firma AMJ Group SE, která je registrována rovněž v Beninu.

Český vývozce potřebuje zejména faktury, a to ve čtyřech exemplářích, pokud možno ve francouzštině nebo jiném světovém jazyce, ale s přiloženým francouzským překladem a popisem zboží. Všechny faktury musí obsahovat jména dodavatele a příjemce zboží, název zboží, jednotkovou a celkovou cenu a údaje o množství. Dále se vyžaduje lodní nákladový list (Bill of Lading) nebo letecký nákladový list (Air Waybill), balicí listy (Packing List) a osvědčení o původu zboží (EUR1), doklad o pre-shipping inspekci (pro beninskou vládu provádí a vydává Bureau Veritas, v případě dovozu zvířat či rostlin rovněž veterinární doklad. Dovozece (beninský) musí rovněž předložit kartu dovozce (Carte d'importateur), kterou vydává úřad Centre des Formalities des Entreprises (CFE). Zboží do hodnoty 3 mil. CFA lze do Beninu dovážet bez předinspekční kontroly. Dovážené zboží musí být pojištěné. Fyzicky je zboží proclíváno licencovanými celními agenty na objednávkou (beninského) dovozce. Od roku 2011 je v přístavu v Cotonou a na hraničním přechodu v Sémé činná společnost Société d'Exploitation du Guichet Unique, kde po předložení všech potřebných výše uvedených dokumentů dovozci vydají tzv. Bordereau de Frais Unique; na základě tohoto dokumentu by měl celní agent zásilku vylíčit do 24 hodin.

Celní sazby jsou společné pro všechny státy UEMOA (výnos 02/97/C, kterým se zavádí jednotný celní sazebník a klasifikace). Na výrobky se zemí UEMOA a ECOWAS není aplikováno žádné clo. Dovošní cla ze třetích zemí se liší v závislosti na druhu dováženého zboží. Beninský celní sazebník rozlišuje čtyři základní kategorie:

- Zboží základní spotřeby (léky, kondomy, knihy a učebnice) – sazba je 0 %
- Základní výrobky suroviny pro průmyslový sektor – sazba 5 %
- Polotovary (zejména většina dovážených potravinářských výrobků) – celní sazba je 10 %- běžné spotřební zboží (alkoholické nápoje, parfém, elektronika, ale i mléko, mouka, zmrazené ryby, ovoce apod.) – sazba 20 %.

Od 1. 1. 2015 začal platit pro všechny země ECOWASu tzv. jednotný vnější celní režim, který se v případě Beninu neliší od výše uvedených základních sazeb. Na „přání“ Nigérie se zavádí páté pásmo – tzv. zboží ohrožující ekonomický rozvoj, s celní sazbou 35 %. Dále se platí tzv. Taxe Statistique u zboží určeného na reexport (5 %), Taxe Conjoncturelle à l'Importation (10 %), Taxe Dégressive de Protection (10–20%) a Le Prélèvement Communautaire de Solidarité (1 %). Některé výrobky (tabák, radiové a televizní přijímače, kosmetika, nealkoholické nápoje, pivo,

alkoholické nápoje, mouka a potravinářské oleje mají speciální příplatky ve výši 1–8 %.

Vývozní daň se platí z vývozu ropy, drahých kovů a kamenů a kakaových bobů. Na vývoz zlata a drahokamů musí mít vývozce licenci ministerstva financí. V Beninu nejsou platná žádná dovozní omezení nebo zákazy, kromě zbraní a vojenského materiálu (ten podléhá při dovozu schvalování z úrovně vrcholných orgánů společenství zemí ECOWAS – sekretariátu v Abujii), drog a zboží ohrožujícího životní prostředí.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

1. ledna 1998 vstoupila v platnost dohoda mezi 15 africkými zeměmi měnové CFA-zóny (a Guineou), nazvaná OHADA (Organisation pour l'Harmonisation du Droit des Affaires en Afrique), která podporuje rozvoj afrického hospodářského společenství, společnou obchodní politiku a garantuje obchodníkům a investorům právní jistotu a kompatibilitu. Benin přistoupil k dohodě OHADA a zdejší obchodní právo se až na výjimky neliší od evropského (francouzského). Domácí i tak zahraniční firmy mohou fungovat v tzv. režimu A (jeden vlastník) nebo režimu B mj. „Société a Responsabilité Limitée“ (s.r.o.) nebo „Société Anonyme“. Zahraniční investoři mohou vlastnit veškeré podíly ve firmě, platí pouze určité základní odlišné požadavky na výši minimálního kapitálu. Zahraniční společnosti registrované v Beninu mají podle zákona stejná práva jako místní společnosti. Pro jejich registraci platí rovněž stejné předpisy a pravidla. V roce 2010 byla zřízena kancelář „Guichet Unique“, která by měla vyřídit veškeré formality spojené s registrací firmy. Doporučujeme zakládat firmu pomocí místního právníka se znalostí jazyka a francouzského obchodního práva. Další informace. Pravidla pro zřízení kanceláře jsou kodifikována v obchodním zákoníku a prováděcích předpisech, procedura je v zásadě podobná jako v ČR. Společnost se zakládá na ustavující valné hromadě, kde se sejdou zakládající společníci, nebo jejich zástupci (plná moc ověřená českým notářem ve francouzštině popř. s úředním překladem, v případě fyzických osob kopie pasu nebo OP, v případě právnických osob výpis z OR opatřený překladem). Základní jmění se vloží na účet v bance. Společenská smlouva musí mj. obsahovat přesné jméno a sídlo firmy, právní formu, základní kapitál, datum založení, jména všech statutárních zástupců. Podpůrné dokumenty je třeba opatřit úředním překladem do francouzštiny. Veškeré dokumenty se pak v Beninu sepisují francouzsky. Společnost se následně registruje v obchodním rejstříku, dále se registruje u Beninské obchodní a průmyslové komory, u daňového úřadu a musí požádat o udělení registračního čísla společnosti u sociálního úřadu; k tomu jsou potřeba 4 kopie společenské smlouvy ověřené notářem, výpis z rejstříku trestů statutárních zástupců, ověřená kopie OP či pasu společníků, u cizinců i povolení k pobytu, doklad o uložení základního jmění v bance (výpis z účtu), 3 fotografie společníků. Založení společnosti musí být publikováno v deníku La Nation. Guichet unique je rovněž místem, kde lze následně vyřídit živnostenskou kartu podnikatele, importéra atd.

5.3 Marketing a komunikace

Největší efekt má mediální reklama, zejména pro zboží s rychlým obrátem. Využít lze TV reklamu, denní tisk, rádio, časopisy, velkoplošné billboardy, internet nebo i mobilní telefony. Nejlepší strategií prodeje je pak přímý marketing. V oboru nabídek a prodeje běžných spotřebních a strojírenských komodit leží největší tíha akviziční činnosti na místním zástupci. Nejdůležitější je přitom osobní kontakt s odběrateli nebo institucemi. U dodávek investičních celků mají dosud největší efekt přímé kontakty na státní správní orgány a příslušná ministerstva a vhodný lobbying. PR agentury nejsou, jedná se o konzervativní prostředí, proto nedoporučujeme provokativní obsahy.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Práva musí být registrována v místě a vynucována podle místních zákonů. Majitel ochranné známky by ji měl v Beninu registrovat. Benin přijal zákony vyhlášené African Intellectual Property Office (OAPI se sídlem v Yaoundé), která si klade za cíl m.j. ochranu patentů. Patent požívá ochrany 10 let, je možné ho prodloužovat po 5 letech. Ochranná známka platí 20 let a může být prodloužována po 10 letech. Jako člen OAPI přijal Benin řadu závazků vyplývajících z mezinárodních smluv na ochranu patentů, duševního vlastnictví, včetně Pařížské a Bernské dohody a dohody o zřízení Světovou organizací pro duševní vlastnictví. Jako člen WTO je Benin signatářem dohody TRIPS. Benin je rovněž členskou zemí WIPO (World Intellectual Property Organization). Navzdory aktivní účasti v těchto mezinárodních konvencích, zákazu dovozu padělků a deklarovanému zájmu beninské vlády o ochranu práv intelektuálního vlastnictví bylo dosud uděleno velmi málo pro zastavení prodeje pirátských hudebních nahrávek, videokazet, počítačového softwaru atd. Země je doslova zaplavena padělkem a pirátskými kopiemi prakticky všeho značkového zboží (většinou z Číny). Praktické prosazování zákonů není důsledné, soudní aj. vynucování práv je pomalé a neefektivní. Jako prevence může posloužit náležité smluvní ošetření nebo využití postupy uplatňované v případě porušení v jiných zemích, kam firma dodává.

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky (tzv. tendry) jsou publikovány ve vládním deníku La Nation a na webových stránkách ministerstva financí. Obvykle obsahují povinnou účast beninského subjektu. Ani v Beninu nelze vstoupit do soutěže o větší tendry bez přípravy a průzkumu terénu, znalostí místní konkurence a poměrů. Účast v zakázkových soutěžích vyžaduje dlouhodobé sledování situace s nutným předběžným lobováním napříslušných centrálních úřadech a zajištěním relevantních informací ještě před oficiálním vyhlášením podmínek tendru. To bez stálé přítomnosti na místním trhu není prakticky možné.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

I v Beninu má dobře sepsaná obchodní smlouva (nejlépe místním právníkem) zásadní důležitost při řešení obchodních sporů. Obchodní spory v Beninu řeší arbitrážní centrum (Le Centre d'Arbitrage, de Médiation et de Conciliation) ustanovené u Průmyslové a obchodní komory, soudní pře pak civilní soudy. S řešením sporů jsou však obvykle spojeny vysoké náklady a vynutitelnost práva je velmi obtížná a zdlouhavá. Proti místnímu subjektu bude cizinec vždy v nevýhodě. Dále je vždy třeba plné znalosti francouzského práva a procedurálních zvyklostí. Zásadně se proto doporučuje řešení sporu dohodou pro zabránění dlouhému a nákladnému dohadování a mimosoudní vyrovnání. Je žádoucí každou smlouvu připravit s pomocí místního právníka. Pohledávky a finanční plnění jsou díky pomalým a zkorumpovaným soudům (které navíc podléhají místním lobby a politickým tlakům) obtížně vymahatelné. Při komunikaci s úřady a při samotné realizaci obchodních případů je vždy nutno počítat s obrovskou byrokracií a nepružností přístupu úřadů k řešení veškerých problémů.

Benin respektuje mezinárodní arbitráž při řešení sporů mezi zahraničními investory a státem – je členem Mezinárodního centra pro řešení investičních sporů (ICSID) a newyorské konvence z roku 1958. Benin je členem WTO, podepsal také konvenci, připravenou organizací OHADA (Organisation pour l'Harmonisation des Droits des Affaires en Afrique).

Platební podmínky nejlépe sjednat smluvně, nejlépe platbu vymáhat předem. Faktury jsou splatné cca do měsíce.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Mezi Českou republikou a Beninem platí oboustranný vízový režim. Velvyslanectví ČR s diplomatickou a konzulární působností pro Benin sídlí v nigerijské Abuji.

Velvyslanectví Beninské republiky pokrývající ČR se nachází v Berlíně, Englerallee 23, tel.: 004930-2363 1470.

O vízum je rovněž možné požádat na honorárním konzulátu Beninské republiky v Praze, Ke Kaménce 364/17, 163 00 Praha 6 – Řepy, tel.: 235 312 218.

Velvyslanectví ČR v Abuji doporučuje, aby byl cestující do Beninské republiky očekáván na letišti místním obchodním partnerem, nebo jinou seriózní osobou znalou místních poměrů. Letecky je možno do Beninu cestovat buď přímo (Air France) nebo přes Lagos v Nigérii (British Airways, Lufthansa, KLM, Swissair, Alitalia, Air France, Iberia, Virgin Atlantic, Emirates). Z Lagosu do Cotonou se dá poměrně snadno cestovat automobilem (130 km), v dopravní špičce však může tato krátká cesta trvat i 8 hodin. Letecká společnost ASKY zabezpečuje spojení mezi hlavními městy západoafrických a středoafrikanických států. Před cestou do země západoafrického regionu by měl každý cestovatel navštívit odborného lékaře specialistu na tropické choroby (v Praze například Klinika geografické medicíny Královské nemocnice Vinohrady, nebo Centrum cestovní medicíny), kde lze absolvovat všechna doporučená očkování - proti žluté zimnici (povinné, potvrzení může být vyžadováno na letišti), žloutence typu A i B, břišnímu tyfu, meningitidě, choleře a tetanu. Proti malárii očkování neexistuje. Pro krátkodobý pobyt je doporučována předběžná profylaxe antimalariky, přičemž na jednotlivé léky se po čase vytváří rezistence. Proto je nutno typ použitého antimalarika konzultovat před odjezdem se specialistou na tropické nemoci. Mezi běžná antimalarika patří např. Lariam a Malaron. Při výskytu sebemenších příznaků jakékoliv nemoci (chřipky, angíny, bolesti hlavy, pocity únavy) je nutno navštívit nejbližší nemocnici a nechat si udělat malarický test. Ten je velmi jednoduchý (odběr vzorku krve z polštářku prstu na ruce) a rychlý - trvá cca 15 minut i s rozbořením krve. Léky proti již probíhající malárii jsou v Beninu volně v prodeji a jsou účinné - nemoc ustoupí během dvou až tří dnů. Zásadní je nenechat nemoc rozvinout (inkubační doba malárie je cca týden) – pak může mít velmi vážné následky. Rovněž lze doporučit, aby si cestovatel koupil v cílové zemi jedno balení místních protimalarických léků a vzal si ho zpět s sebou do ČR. Vzhledem k inkubační době se malárie může projevit až po návratu zpět do vlasti a s jejím výskytem a tedy i léčením by mohly být v ČR problémy. Cestování ve dne je na západoafrické poměry vcelku bezpečné, je ovšem vždy dobré mít s sebou partnera znalého místního prostředí. Jako všude na světě, je třeba zachovávat opatrnost, např. neukazovat vyšší částky peněz ani šperky. U hranic s Nigérií se mnozí ozbrojeně přepady na hlavních tazích, je nutné se vyvarovat cestování v noci (zvyšuje se rovněž nebezpečí nehody). Některé oblasti Cotonou (přístav, pláž) jsou v noci nebezpečné. Do příhraničních oblastí s Nigérií (mezi městy Parakou a Malanville a národní park W) doporučujeme cestovat pouze v nutných případech. Největším nebezpečím pro návštěvníka je pravděpodobně dopravní nehoda. Technický stav vozidel bývá chatrný a na silnicích i městských ulicích vládne dopravní chaos. Řidiči často nedodržují platné dopravní předpisy, pohybovat se po frekventovaných ulicích je poměrně nebezpečná záležitost – zejména pro chodce.

Vodu doporučujeme používat balenou, je dostupná všude. Hotely jsou na dobré úrovni, nicméně doporučujeme využívat ty, které jsou součástí mezinárodních sítí - poskytují evropský standard služeb. Platební karty jsou vhodné pro platby v hotelech, větších restauracích a supermarketech, jinak pro drobné nákupy na tržištích, na taxi, doporučujeme směnit (v hotelu, na letišti). Pronájem vozidla je možný přímo na letišti nebo využít dlouhodobějších služeb taxi - na dohodu.

ZÚ doporučuje, aby se cestovatelé registrovali v databázi DROZD.

V Porto Novo a Cotonou jsou v provozu soukromé francouzské kliniky na dobré úrovni. I na venkově je v každé vesnici alespoň ambulantní ošetrovna pro poskytnutí první rychlé pomoci. Lékařskou péči je nutné platit na místě. Je proto nutné sjednat cestovní přípojištění, které pokryje léčebné výdaje a obsahuje i případnou evakuaci do ČR.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Podle dostupných informací musí zaměstnavatel pro budoucího zaměstnance získat pracovní povolení na ministerstvu práce a veřejné správy (to je vydáváno na jeden rok, po uplynutí této doby je třeba žádat o prodloužení). K tomu je třeba předložit pracovní smlouvu (cizinci musí mít smlouvu na dobu určitou). Na základě pracovního povolení může zaměstnanec žádat o pracovní vízum. Minimální mzda cca 60000 XOF pro místního zaměstnance určitě nebude dostačující pro zaměstnance cizince. Zdravotní péče se platí z ruky, proto doporučujeme sjednat mezinárodní pojištění léčebných výhod.

5.9 Veletrhy a akce

V Beninu se žádné významné mezinárodní veletrhy nekonají, v Cotonou probíhají národní výstavní akce (nábytek, zemědělství atd.).

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

V Beninu není rezidenčně přítomen český zastupitelský úřad.

Příslušným úřadem je velvyslanectví v nigerijské Abuji:

Embassy of the Czech Republic 1223, Gnassingbe Eyadema Street, Asokoro District, Zone 4, Abuja, Nigeria Tel.: 00234-70 - 37571096

E-mail: abuja@embassy.mzv.cz Web: www.mzv.cz/abuja

Od ledna 2017 působí v Lagosu (Nigérie) zástupce CzechTrade pan Štěpán Beneš, který vzhledem k teritoriální blízkosti pokrývá i Beninskou republiku.

Kontakt: stepan.benes@czechtrade.cz

Ostatní české státní instituce (Czechinvest, České centrum) nejsou v Beninské republice zastoupeny a toto zastoupení se nedá očekávat ani v blízké budoucnosti.

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- Záchranka: (1)15, +229 21 307 336
- Hasiči: (1)18 • Policie: (1)17 z mobilu je třeba vytočit předčíslí 112
- Informace: 122
- Letiště: +229 21 30 14 13
- Sanitky: +229 21 301 760 / +229 21 300 656
- Nemocnice (C.N.H.U): +229 21 300 155 / +229 21 300 556 ; pohotovost CNHU : +229 21 304 652 / +229 21 077 945
- Klinika Atinkanmey: +229 21 312 276
- Poliklinika Cocotiers: +229 21 301 420
- Klinika Mahouna: +229 21 301 435
- Ředitelství policie: +229 21 31 34 80
- Centrální komisariát: +229 21 30 23 10, +229 21 30 05 14, +229 21 30 22 46

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

- 1 www.eiu.com,
- 1 www.izf.net,
- 1 <https://lanationbenin.info/>